

עושיין פסין פרק שני עירובין

כד.

עין משפט נר מצוה

טעיל לגבי רובה. והוי כאלו זכרע כולו: והוה ליה קרפף יוסר מזינ סאסיס. ואע"ג דהוקף לדירה חשוב כלא הוקף לדירה דהא הוי כולו גינה וגינה לא מהני הוקף לדירה: דלא הוי. ההוא מיעוט דנורע בית סאסיס דלא חשיב להבדל מן החצר ולהקרות לו סס לדור: **אבל בית סאסיס.** נקרא קרפף שלן הוקף לדירה ואע"ג דאלו הוה באנפי נפשיה כבית סאסיס לא מיתסר הכא דנפרץ לחצר ואחר נפרצה לו קיימא לן דאסור לנטול מן מקרפף לחצר דהוי רשות הנפרצה למקום האסור לה ואסורין הרשויות זו לזו ואין מטלטלין לא צד זה ולא צד זה: **כמאן.** אמרי דשתי רשויות נינהו: כדנפן. דלפני עליה דר"ש צ"ל כל גגות (קמן) פט. ואמרי כל חד וחד רשות לעלמו ואע"ג דליכא דירוצין צדו דליסרו אהדדי אין מטלטלין מזה לזה: **לוקלא.** דלפילו המיעוט בית סאסיס דמיקרי קרפף כיון דכאנפי נפשיה שרי השתא נמי שרי ולא אסרי אהדדי דלילו היה מחילה צניינה הוה שרי לעטלווי מזה לזה כר"ש והשתא דנפרצו זה לזה לא נפרצו לרשות האסור לה אבל יותר מבית סאסיס נעשה כרמלית וזהא אפילו ר"ש מודה דאין מטלטלין מנחל לקרפף יותר מבית סאסיס שלן הוקף לדירה והכא דנפרצו זה לזה הרי כל אחד נפרץ למקום האסור לו: **אינצטלאום.** נטועין שורות שורות וגלא שצט לא ליה כר"ש והשתא דנפרצו זה לזה יותר מבית סאסיס הוה הוקף לדירה ונטע אחרי כן: **קרפף יוסר מבית סאסיס שלן הוקף לדירה.** ואחרי כן צדא אלו דירה ואמרי לקמן הוקף שלן לדירה ולצסוף פתח לו פתח דירת ביתו לא מהני: **מיאז הוא עושה פורץ פרה יוסר מעשר.** דהוה כמי שאין לו מחילות וגודר וסומס אומה פירצה ומעמידה על עשר והוי כפתח ולצסוף הוקף לדירה שנפתחה לו דלעולם צעינן שיגדור יותר מעשר אמות דאי פריץ עשר לצד וגדרה לא חשיב ההוא היקף לשם דירה אלא כמי שעשה פתח לעד עשר לעולם הוה פתח: **אמה.** אלא סמימה וגדרה ועוד פריץ אמה אלא סמימה אמה החדשה וגדרה דלא פריץ אמות כאחד ולא גדר עשר אמות צבת אחת אלא מעט היה פורץ וגודר מיד: **עד ששלימו ליוסר מעשר.** מי אמרינן כיון דלא פתח לא הוה היקף צדו לשם צבת או דילמא כיון דשטמא מיהא הוה החידוש של היקף יותר מעשר חשיב היקף לשם דירה: **כל כלי צעלי צסיס.** לגבי כלי עץ תנינן לה צמסכת כלים (פ"ו מ"ב): **שיעורן כרמיוס.** לטהר מטומאתן אבל פחות מכאן חייס עליה ולא מצטיל ליה. שיעורן כרמיוס ניקב כמוליא ניקב מן טהור: **וחור וניקב.** אלא הסמימה: **וסיקנה.** הוא הקדין כי לא תיקנה נמי עדיין טמא מדרס הוא והא דנקט מיקנה לרבותא דלי לאו הכי תו לא איצטריר למימר נפקסה השניה וכו': (ט) טהור מן המדרס. דתו לא הוה כלי ולא חזי למדרס מלטמא תו אדם וכלים: **אבל כלי הוא דחוי לתשמיש אחריו** ועדיין טומאת מגע מדרס עליו שהרי צעט פרישתו (ט) מן הארון שעדיין הוא מדרס לקבל טומאה לטמא כלים קיבל טומאה מאביו והוי ראשון לטומאה ומטמא אולכין ומשקיין: **פניס חדוסי.** אין אונים הללו ממנו ומשניתקנו לא דרסן הוצו לטומאה הראשונה טהור שרי אין לו סנדל ראשון: **יום צד נג.** אלא מלאך: **כגון דין צד נג.** אדם גדול: **רובה שאחורי הצסיס.** ואין פתח הצבי פתוח לה הוה מוקפת שלן לדירה ואי יותר מבית סאסיס היה אין מטלטלין צד אלא צארעב אמות: **ואם פתח לו פתח.** מן הצבי: **פשיטא.** דצפתה ולצסוף הוקף שרי שהרי הוקף לשם פתח: **לא יריבא דאויס ציה צי דרי.** גרין אחר הצבי קודם היקף הרחצה: **מחו**

לא אמרן אלא דלא הוי בית סאסיס. אע"ג דלרצנן קרפף פחות מבית סאסיס דינו כקרפף בית סאסיס (ד) לנטול ממנו לאחר משום דאין סנדל שיעור שלשה חילוקים בשלשה משהיון הכא לא אסר מיעוט הנורע לרוב שאינו מורע צמה שפרץ לו צמלאו דכיון שהוא פחות מבית סאסיס לא חשיב צבטל לגבי רוב שאינו מורע אלא בית סאסיס חשיב טפי ולא צבטל וצמרע רובו אפי' לא הוי בית סאסיס אסור דצבטל (ט) לגבי רובו והוה כנורע כולו: **סנדל** שנפסקה וכו'. הוא הקדין צלא תקנה נמי דטמא מדרס דאי שנפסקה פרחא לה טומאה תו לא הדרה לה דלא מלינו טומאה ישנה חוורת אלא צבלי מתכות כדמפרש בסוף פ"ק דצבת (ד' טו).

בטיל ליה לגבי רובה והוה ליה קרפף יותר מבית סאסיס ואסור אלא אי איתמר הכי איתמר הא מיעוטא שרי אמר רב הונא בריה דרב יהושע לא אמרן אלא דלא הוי בית סאסיס אבל בית סאסיס אסור כמאן כרבנן ורב ירמיה מדיפתי מתני לקולא * הא מיעוטא שרי אמר רב הונא בריה דרב יהושע לא אמרן אלא בית סאסיס אבל יותר מבית סאסיס אסור כמאן כר"ש: **נטע רובו הרי הוא כחצר ומותר:** אמר ר' יהודה אמר אבימי והוא שעשוין אצטבלאות ורב נחמן אמר * אע"פ שאין עשוין אצטבלאות מר יהודה אקלע לבי רב הונא בר יהודה חזנהו להנהו דלא עבידי אצטבלאות וקא מטלטלי בגוייהו אמר ליה לא סבר לה מר להא דאבימי אמר ליה אנא כרב נחמן סבירא לי אמר רב נחמן אמר שמואל קרפף יותר מבית סאסיס שלא הוקף לדירה כיצד הוא עושה פורץ בו פירצה יותר מעשר אהו ודודרו ומעמידו על עשר ומותר איבעיא להו פריץ אמה וגדר אמה * (ופריץ אמה וגדרה) עד שהשלימו ליותר מעשר מהו א"ל ד לאו היינו דתני * כל כלי בעלי בתים שיעורן כרמיוס ובעי חוקיה ניקב כמוציא זית וסתמו וחור וניקב כמוציא זית וסתמו עד שהשלימו למוציא רמון מהו וא"ל רבי יוחנן רבי שניתה לנו * (סנדל) שנפסקה אחת מאוניו ותיקנה טמא מדרס נפסקה שניה ותיקנה טהור (בה) מן המדרס אבל טמא מגע מדרס ואמרת עלה מאי שנא ראשונה דהא קיימא שניה שניה נמי הא * קיימא ראשונה ואמרת לן עלה פנים חדשות באו לכאן הכא נמי פנים חדשות באו לכאן * קרי עליה לית דין בר איגש איבא דאמרי כגון דין בר נש אמר רב כהנא רחבה שאחורי הבתים אין מטלטלין לא אלא בר אמות ואמר רב נחמן * אם פתח לו פתח מותר למלטל בכלו פתח מותרו ולא אמרן אלא שפתח ולבסוף הוקף הוקף פשיטא לא צריכא דאית ביה בי דרי מהו דתימא אדעתא דבי דרי * עבדיה קמ"ל קרפף יותר מבית סאסיס שהוקף לדירה ונתמלא מים סבור רבנן למימר כזרעים דמו ואסיר אמר להו רב אבא * (אבוב) דרב בריה דרב משרשיא הכי אמרינן משמיה דרבא * מים כנטעים דמו ושרי אמר

מוסף רש"י

הובא לקמן כד:

רבינו הגנאל (מרבוע) כד שיהא נישכר את הוריות. לר' אליעזר יתור אם היה אורכה יתר על שנים כרחה אפילו אמה, אם היא מרובעת לא שרי לטלטלי בה. דכי (משכחת) [משתח] לה באיכסונה מויתא וזית (ואשתכח) [ואשתכח] טפי מן שנים ברוחבה כר' גונתא בן אדמינן (דאמרן) לא היה לכס גבול לזה אמה (אר) גנות פיאות ואי אמה גנות פיאות לשהבתי שבת. ואילו ר' יוסי דאמר אפילו אורכה כשנים כרחה (אפי' מרובע [שרין], דיליף ממשכן דהוא אורכו ק' אמה ורחבו נ' אמה, שנמשכו ארבע מרובע פניס ברוחבו אע"ג דאיכסונן טפי מן שנים כרחה שרי. כרב אחא דאמר המעביר ד' אמות ברשות הרבים אינו חייב עד שיעביר הן ואלכסונן. ואמר רב פפא בריק לן רבא עומר ברשות הרבים גבוה * (רוב) ד' מי בעינן הן ואלכסונן אי לא. שטמא מיהא דתני רב חנניא כזה יהיו כל שבתי שבת. ובהא אסיקא הלכתא כרבי עקיב והילכתא כר' יוסי ותרייהו לקולא דאפי' ארוך וקטין, ואפילו לא שיה שומריה ולא בית דירה שרי. נראה רובו וכו' אין הקרפף יותר מבית סאסיס והוקף לדירה אפי' נורע כולו מותר לנטול בו דהוי כחצר, אבל נטע אילנות בקרפף יותר מבית סאסיס שהוקף לדירה אפי' נטע כולו הרי הוא כחצר. קרפף יתר מבית סאסיס שהוקף לדירה אם נטע רובו הרי הוא כחצר. פ"י לא אפקיה מתורת חצר דעבדי אינשי ודעתי אילנות בחצר, ועדיין תורת חצר עליו. אבל אם נורע ההקפה שנקפה לשם דירה לפיכך אמרו הרי הוא כבית, ותנן לא אמרן בית סאסיס אלא בגינה ובקרפף אבל יתי מין אסור, והוה כיון שהיה יתר מבית סאסיס אסור. והא זרעין אפקיה מכלל דירה. אמר רב הונא בריה דר' יהושע לא אמרו שבא זרעין ובעלטה תורת הקפתו לדירה, אלא כיון שהוה יתר מבית סאסיס אבל בית סאסיס מותר (כריש) דתנן אחד גגות ואחד חצירות ואחד קרפפות לכלין ששבתו בתוכן ולא כללים ששבתו בתוך הבית. ואקשינן לר' שמעון נמי אפילו בית סאסיס, כיון שנורע

כט א ב מ"י פט"ו מהל' שבת הלכה ו טו"ש"ע א"ח ט"י שנת פט"ף ט: ל ג ד מ"י שם ה' ה טו"ש"ע שם ט"ז: לא ה מ"י פ"ו מהל' כל"ט הלכה ז: לב ו מ"י פ"ו שם הלכה יב: לג ז ח מ"י פט"ו מהל' שבת הלכה י טו"ש"ע א"ח ט"י שנת: לד ט מ"י שם הלכה ו טו"ש"ע א"ח ט"י שנת סעף יא:

רבינו הגנאל (המשך)

רובו בטיל ליה מיעוט לגבי רובו וחשיב כמי שלא הוקף לדירה כיון שדורע, ליהוי כי קרפף יתר מבית סאסיס שלא הוקף לדירה, כשם שזרעין עשאוה כשהו כן תעשהו ביתר מבית סאסיס. אלא אי איתמר, הכי איתמר, הא נורע מיעוטו שרי אמר רב הונא כו: ר' ירמיה מדיפתי מתני לה לקולא נורע רובו הרי הוא כבית אסור. הא מיעוטו שרי, אמר רב הונא בריה דר' יהושע לא אמרו אלא בית סאסיס הוא יתר מבית סאסיס אפילו שלא נורע אלא מיעוטו אסור (כמאן כרבנן, איצטבלאות עיקר המלה ארוות סוסים הוא בלשון יוני, ופירושו כי נטועין אילנות זה בצד זה כגון העמדת סוסים בתוך אורתייהם זה בצד זה. ואסיקא דאע"ג דאגינה עשויה איצטבלאות מותר כרב נחמן, אמר רב נחמן אמר שמואל קרפף יתר מבית סאסיס שלא הוקף לדירה, פורץ בו פירצה יתר מעשר אמות, וחור וגודרו לשם דירה ודיו, וחשוב כאילו הקיפו כולו לשם דירה. וכן אם פריץ אמה וגדרה לשם דירה, פריץ אמה וגדרה לשם דירה עד שהשלים יתר מעשר אמות גדר לשם דירה, נעשה כאילו הוקף כולו לשם דירה ומותר לנטול בכלו, ואפילו הוא בית א"ר כיון, כי הא דתנן כל כלי בעלי בתים שיעורן כרמיוס, כלומר אם ניקבו כמוציא רמון טהור. ובעי חוקיה ניקב כמוציא זית וסתמו, וחור וניקב כמוציא זית וסתמו, עד שהשלימו למוציא רמון, ואי לא פתח לו פתח מותר לנטול כלו. וכן אמר ר' יוחנן כר' יוסי שמתניו היא זו סנדל שנפסקה אחת מאוניו ותיקנה טמא מדרס, ניפסקה שניה ותיקנה טהור מלטמא מדרס כו, ואמרת לן פנים חדשות באו לכאן, הכא נמי פנים חדשות באו לכאן, כלומר אינם את הן אינם אלא כאילו אחרות חדשות באו עכשיו. קרי חוקיה על ר' יוחנן לית דין בר איגש, כמלאך הוא חשוב שמבין ומוציא אילו החכמות. אמר רב כהנא רחבת שאחורי בתים אין מטלטלין בה אלא בר אמות. אמר ר' אבא מן הבתים חלוצי פתח מותר לנטול בכלו. ודוקא פתח ולבסוף הקיף דהוה לה הקפה לדירה. אבל אפילו שלא לשם דירה ולבסוף פתח לא. ואמרינן פתח מן הבתים פתח ואח"כ הקיפו צריכה ליתר מבית סאסיס שהוקף לדירה. והא זרעין אפקיה מכלל דירה. אמר רב הונא בריה דר' יהושע לא אמרו שבא זרעין ובעלטה תורת הקפתו לדירה, אלא כיון שהוה יתר מבית סאסיס אבל בית סאסיס מותר (כריש) דתנן אחד גגות ואחד חצירות ואחד קרפפות לכלין ששבתו בתוכן ולא כללים ששבתו בתוך הבית. ואקשינן לר' שמעון נמי אפילו בית סאסיס, כיון שנורע

תפשוט צעינן דהקומץ רצה טומאה ולהר"ר שמוען מיינצ"א דמפרש דלא אמרינן שבע לה טומאה היכא דטומאה צא לו מגופו אחי שפיר ועוד ש' לומר דלאחזן צא מגע מדרס ומדרס יחד כשתפרה לסנדל והסנדל צטל לאחזן דאי אפשר להיות טומאה לזה צלא זה וכיון שצאו לה כאחד אין שייך לומר גביה שבע לה טומאה ורצ"ב"א אומר דלא שייך גבי מגע פנים חדשות דלפילו נפסקו שמי אנוני ראי לקבל טומאה מגע אס מיהדו לתשמיש אחר ולא נתבטל תורת יחוד מכאן דכל שעה ושעה מתקנו ודעמו לתשמיש צו אבל לנועלו אס נפסקו שמי אנוני אפילו מיהדו צבילה דעמו אלא כל אדם: **פשיטא** * א צריכא דאית ביה בי דרי. ארצנ נחמן דאמר אס פתח צו פתח מותר לנטול פריץ דמפרש שה"ס צפתה ולצסוף הוקף והא פריץ פשיטא אבל אש"ס דמפרש לא אמרן לא פריץ דקמ"ל הוקף ולצסוף פתח לא מהני לאפוקי מהני אמוראי דלקמן (ד' כה) גבי אביריני: **לא** **דסימא אדעתא דבי דרי פתחיה.** ולאו אדעתא דהיקף שם רחצה: **כנטעים** דמי. ומותר לנטול (בבבול) (בבבול) (בבבול) (בבבול) מאן דעבדי בחצירו בריכה של מים.

(6) לפי הגהלה מן הסוגיא לרמב"ם אפילו בית סאסיס אסור ואולי טפ"ה ולי' נחמן כ"ש וכו' שהיה בגמ'. כנטעים דמי. ומותר לנטול (בבבול) (בבבול) (בבבול) (בבבול) מאן דעבדי בחצירו בריכה של מים.